

COMMENTAAR

Gelukkig kunnen we samen nog heel veel

OP ZIJN ZACHTST GEZEGD STEM HET NIEUWS dezer dagen niet vrolijk. Oorlogen die maar voortduren en geruchten van nieuwe oorlogen, natuurgeweld en milieuproblematiek, het voortdurend rinkelende klimaatalarm, een kabinet dat maar niet tot adequaat beleid komt, mesaanslagen, onorthodoxe, onberekenbare en soms zelfs lompe diplomatie op het wereldtoneel. De lijst is eindeloos.

Moedeloosheid ligt op de loer op bijna elke krantenpagina. Wie niet uitkijkt dreigt in pessimisme of zelfs cynisme te verzanden. Je zou alle andere gebeurtenissen en initiatieven haast over het hoofd zien. Maar er gebeuren ook heel veel leuke en goede dingen.

In ecodorp De Bloeipleats leeft een kleine gemeenschap met weinig luxe en dicht bij de natuur. Naar volle tevredenheid, ook dat nog. Op de foto's in de krant stonden drie gelukkige mensen.

Elders zijn dorpen alweer bezig met de voorbereidingen van het iepenloftspul of een andere vorm van mienskipteäter van komende zomer, zoals in Marsum en Woudsend, maar ook die lijst is haast eindeloos. Nu de grutto's en de kieviten weer terugkomen steken mensen ook weer samen de handen uit de mouwen in de dorps-, pluk- en speeltuinen en trekken de vogelwachten er weer op uit. Projectkoren zijn alweer bezig met de paasconcerten, er zijn kerkelijke initiatieven voor carnaval en de veertigdagentijd.

Het is maar een beperkte greep uit uit de leuke, mooie, goede dingen die óók gebeuren tussen alle ellende van het wereldnieuws door. Maar om die te zien, moet je er misschien een andere kant voor op kijken. Toch is het geen plat escapisme. Mensen blijven altijd weer samen met anderen ergens de schouders onder te willen zetten, inspiratie in elkaar te vinden, een gezamenlijk doel te willen nastreven om het leven van hen zelf en anderen in hun omgeving aangenamer te maken.

Dat is iets waar we ons allemaal aan mogen optrekken. Een mooie theaterproductie in Woudsend is niet alleen daar een lichtpuntje, de positiviteit die het uitstraalt reikt – via de krant – tot ver buiten de lokale omgeving. Ecodorp De Bloeipleats houdt volgende week een open dag. Iedereen is welkom om het enthousiaste verhaal van de bewoners te horen en om zich aan te sluiten bij het legertje vrijwilligers dat regelmatig de handen uit de mouwen steekt in de eetbare tuin.

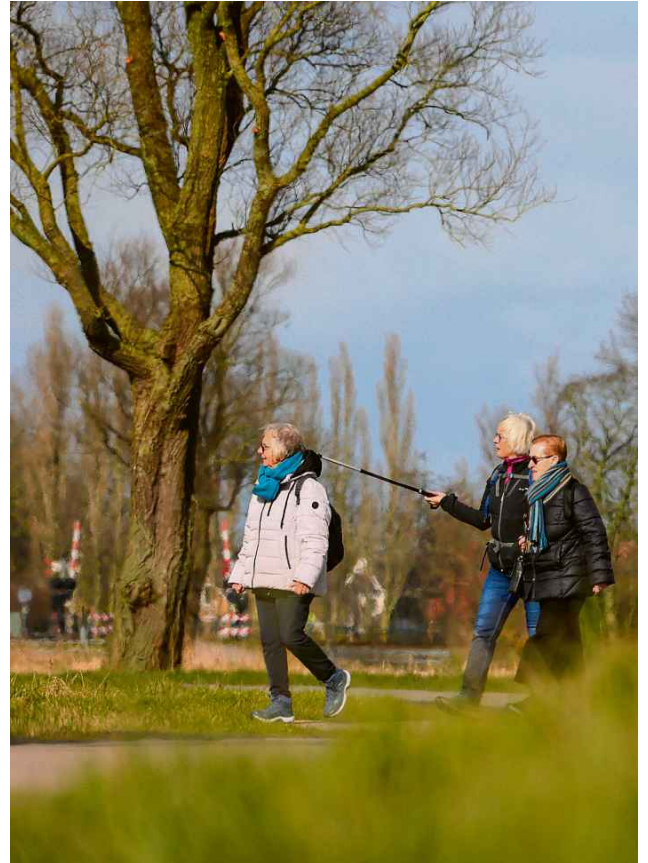
Want dat is het ook met al die enthousiaste initiatiefgroepen: iedereen is altijd welkom om erbij te komen om hetzelfde doel na te streven. Middenin het wouden der gehele wereld blijft overeind staan: samen kunnen we nog altijd heel veel moois voor elkaar krijgen.

hoofdredactie@frieschdagblad.nl

Wybe Fraanje verwoordt de mening van het Friesch Dagblad

Wie niet uitkijkt dreigt in pessimisme of zelfs cynisme te verzanden

Het is muisstil in de middeleeuwse Redbadtsjerke in Jorwert. Door de ramen valt een voorzichtig voorjaarszonnetje op de gezichten van zo'n veertig pelgrims. Hun ogen zijn gesloten. Voordat ze deze zaterdagochtend beginnen aan de eerste etappe van de nieuwe landelijke pelgrimsroute Zonneliepad, is er een moment van bezinning.

PELGRIMSRUTE

Jeen de Jong

Na een gebed voor de aarde klinkt er pianospel in de kerk in Jorwert. Alle aanwezigen beginnen te zingen. Het lied, *Laudato si*, is gebaseerd op het katholieke gebed *Zonnelied*, waarmee Franciscus van Assisi 800 jaar geleden de schoonheid van de schepping bezong.

'Halleluja, Gij goede God, Gij schepper', zingen de moderne pelgrims. 'Halleluja, voor zon en maan en sterren. Halleluja, voor zee en continenten. Halleluja, hoe groot en goed zijt Gij, Heer!'

Straks zullen ze van Jorwert naar Akkrum wandelen. Het is de eerste

etappe van het Zonneliepad, een nieuwe pelgrimsroute die dwars door Nederland loopt, van Fryslân naar Noord-Brabant. Nu luisteren ze eerst naar de bemoedigende woorden van Hinne Wagenaar, de initiatiefnemer van kloostergemeente Nijkleaster.

Wagenaar ontvangt de pelgrims graag in zijn kerk. „Wy binne fan oarsprong protestantsk, mar hawwe wol in soad fieling mei it Franciscaansk erfgoed. Wy hawwe hjir ek altyd in soad omtinken foar duorsumens en de skepping. En it *Zonnelied* klinkt hjir alle wiken wol. It liet rekket my, want it lit sa goed sjen dat wy ûnderdiel binne fan it web fan it libben.”

Deelnemers aan de eerste etappe van pelgrimstocht het Zonneliëpad wandelen zaterdag van Jorwert naar Akkrum.
Foto:
Simon Bleeker

Twee jubilea zijn aanleiding voor de nieuwe pelgrimroute: 800 jaar schreef Franciscus van Assisi zijn *Zonnelië* en tien jaar geleden publiceerde paus Franciscus zijn belangrijkste encycliciek *Laudato Si'*, waarin de paus oproept om de schepping te beschermen.

Thomas Hontelez constateert tevreden dat de opkomst voor de eerste etappe groter is dan hij verwacht had. Hontelez is directeur van de Franciscaanse Beweging, de vereniging die de pelgrimstocht organiseert samen met de *Laudato Si'* Alliantie Nederland. „Het leuke is dat we niet alleen deelnemers uit Fryslân hebben, maar uit alle hoeken van het land.”

Zo is er een groepje pelgrims uit Zeeland gekomen. Een lange reis, maar Hannah Hoogerhuis uit Burgh-Haamstede had dat er graag voor over. „Ik loop niet alle etappes, maar ik wilde heel graag bij de start zijn”, vertelt ze. Nijkleaster spreekt haar aan. „Jorwert is zo'n bijzondere plek, een bezinningsplek. Het maakt niet uit welk geloof je hebt en hoe je dat vorm geeft in je dagelijks leven: hier ben je welkom. Dat is een gevoel dat veel mensen hebben.”

Hoogerhuis is lid van de Franciscaanse Beweging, maar ook veel gelovigen met een andere religieuze achtergrond lopen het Zonneliëpad, vertelt Hontelez. „Dat is heel mooi, want we willen zoveel mogelijk mensen bereiken. Niet alleen mensen uit onze eigen achterban. Daarom hebben we ook lokale gemeenten en parochies op de route door Nederland uitgenodigd om zich aan te sluiten bij de pelgrimstocht. Zij kunnen zo de doorkomst van de pelgrims aangrijpen om in hun kerk aandacht te besteden aan *Laudato Si'* en het *Zonnelië*. En de boodschap erachter.”

Hoop

Het *Zonnelië* is een gebed dat hoop biedt in donkere klimaat tijden, aldus Hontelez. „Franciscus van Assisi schreef het lied aan het einde van zijn leven, toen hij veel fysieke malaise kende. Hij had een ernstige oogziekte, waardoor hij op den duur zelfs het zonlicht niet meer kon verdragen. Maar juist op dat dieptepunt schreef hij een lofzang op de schepping. Hij bejubelde de natuur en stelde dat alles in de natuur God prijst. Die positieve houding vind ik heel inspirerend. Het laat zien dat we ook nu hoopvol mogen zijn.”

In het *Zonnelië* uit Franciscus van Assisi niet alleen zijn liefde voor de natuur, maar pleit hij ook voor een respectvolle omgang met de schepping. „Die boodschap is misschien wel belangrijker dan ooit. In zijn tijd was er natuurlijk nog geen sprake van de milieuproblematiek, maar als we met een moderne blik het *Zonnelië* lezen of zingen, zien we daarin

wel de oproep om zorg te dragen voor de natuur.”

Niet voor niets liet paus Franciscus zich inspireren door Franciscus van Assisi. „De paus spoort in *Laudato Si'* de mensen van goede wil op om voor de aarde te zorgen. Hij roept op om het hier leefbaar te houden, ook voor de armen en minderbedeelden. Daarmee wijst hij ons als christenen op onze verantwoordelijkheid om ons steentje bij te dragen aan het behoud van de schepping.”

Genieten van de natuur

Door het Zonneliëpad te lopen, houden de pelgrims de boodschap van Franciscus van Assisi en paus Franciscus levend, aldus Hontelez. Voor Hoogerhuis is dat ook een van de redenen om op pad te gaan. Zij wil zich, op haar eigen manier, inzetten voor de natuur.

Het 'Zonnelië' is een gebed dat hoop biedt in donkere klimaat-tijden, vindt Thomas Hontelez

„Ik ben niet activistisch groen. Helemaal niet”, vertelt Hoogerhuis na de dienst, net voordat de groep zich in gang zet richting Akkrum. „Maar ik wil wel zo goed mogelijk voor de aarde zorgen. En dan in eerste instantie binnen mijn eigen 'kleine' wereld. Want als je over het klimaatprobleem als geheel nadenkt, raak je al snel in paniek. Daarom focus ik me liever op wat ik in mijn eigen omgeving kan doen. Op een positieve manier. En als je dat ook nog kunt doen samen met gelijkgestemden, zoals bij deze tocht, is dat helemaal fantastisch.”

Daarnaast vindt Hoogerhuis het belangrijk om ook vooral te genieten van de natuur. Dat benadrukt ze op het moment dat ze de kerk uitstapt en de frisse buitenlucht inademt. „Kijk toch eens wat ons gegeven is!”, roept ze uit, terwijl ze de zon, de wolken, de bomen en de daarin fluitende vogels gadeslaat.

„Als we vandaag aan het lopen zijn, wil ik goed om me heen kijken. Ik wil me bewust zijn van het landschap en al het moois dat daar te zien is. Tijdens het wandelen ervaar je de omgeving heel anders dan wanneer je fietst of autorijdt. Je bent rustiger en voelt letterlijk je voeten op de aarde. Dat is een heel fijne beleving.”

Twee jubilea zijn aanleiding voor het Zonneliëpad

Franciscus van Assisi, stichter van de kloosterorde van de franciscanen of minderbroeders, schreef zijn *Zonnelië* aan het einde van zijn leven, vermoedelijk in de lente van het jaar 1225. Paus Franciscus heeft zich sterk door dit gebed laten inspireren. De titel van zijn belangrijkste

encycliek *Laudato Si'*, waarin hij in 2015 opriep om de schepping te beschermen in tijden van klimaatverandering, is een directe verwijzing naar het gebed van Franciscus van Assisi, die zijn coupletten begon met de woorden *Laudato si* (wees geprezen). De twee jubilea

(800 jaar *Zonnelië* en tien jaar *Laudato Si'*) zijn aanleiding voor de pelgrimstocht dwars door Nederland, van Fryslân naar Noord-Brabant. Het Zonneliëpad bestaat uit 25 etappes, samen 400 kilometer. Het oktober eindigt de tocht in Huijbergen, Noord-Brabant.

Zonneliëpad in Fryslân: 'Wandelend ervaar je de omgeving heel anders'